

Polder.blad

April 2011

natuurpunt

Hobokense Polder

Inhoudstafel

Editoriaal	2
Kalender	3
Cursus Orchideeën	10
Onze sponsors	10
Grote bomendag in de Polder	11
Hulp gevraagd !	11
Natuurpunt Antwerpen jong	12
Onze afdeling op Facebook	12
Verslag Algemene Vergadering	13
Beheer:	
- Onze Goudklompjes	14
Studie:	
- Watervogeltellingen	15
- Waarnemingen in de regio	16
Jong leven in de Polder	19
Padden en kikkers?	19
Educatie:	
- To bee or not to bee ...	20
Giften fiscaal aftrekbaar	21
Colofon	22
Fotografische terugblik	23
Activiteitenkalender	24

Met dank aan de fotografen.
Enkele foto's werden van internet geplukt.

Ode aan de vrijwilliger

Inzet noemen ze het:
Alles zien, alles horen, dikwijls zwijgen.
Dagen geven, avonden in de weer zijn,
Nachten wakker liggen.
Zon geven, regen incasseren,
Onweer verhelpen.
Vooral veel doen, weinig stilstaan,
Een beetje ontvangen.
En jij doet het steeds opnieuw.
Wie kan jou daarvoor genoeg bedanken?

Hilde Van Putten

2011 is het **Europees Jaar van de Vrijwilliger**. Een afdeling als Natuurpunt Hobokense Polder kan pas bestaan door de inzet van tientallen vrijwilligers. Het "vrijwilligersras" is een taai, onverwoestbaar ras en zo belangrijk voor onze vereniging. Namens het bestuur bedank ik dan ook iedereen die met een grote of een kleine taak telkens opnieuw de tekst van het gedicht van Hilde Van Putten waarmaakt. Ik noem geen namen om zeker niemand te vergeten, maar jij weet wel dat ik ook jou bedoel, beste vrijwilliger!

Het is dank zij alle vrijwilligers dat we ons kunnen toeleggen op deelname aan het **Internationaal Jaar van de Bossen**. De opstart om van de grote Bomendag van 26 juni in de Polder iets magniefs te maken, is reeds in januari gebeurd met een heel enthousiast team. En het belooft magisch te worden met toneeltjes, verhalen, doe-opdrachten, bomenhapjes en -drankjes, ...

En ook aan het **Antwerps Jaar van de Bij** nemen we deel met verschillende activiteiten. Insectentorens knutselen, bijwandelingen, eenvoudige bijenhotelletjes maken op de Dag van het Park, ...

Maar dag in dag uit zijn zovelen bezig: letterlijk in het volle daglicht in de Hobokense Polder (onze Goudklompjes, natuurgidsen, paddenrapers, weekendbeheerders, vogeltellers, inventariseerders, ...) of achter de schermen met ledenadministratie, website, flyers en tijdschriften maken, vergaderingen rond beheer, beleid, educatie, ... maar ook met het geven van cursussen, organiseren van uitstappen, ...

Beste Natuurpuntlid, bekijk even onze agenda voor de periode april-juli. Je merkt ongetwijfeld dat er veel inspanningen gedaan worden om jou op allerlei manieren met al je zintuigen te laten genieten van ons eigen prachtig stuk natuur, van de natuur in onze afdeling of in de omringende afdelingen, of zelfs iets verder weg.

Het grootste plezier dat je ons kan bezorgen is door deel te nemen aan onze activiteiten. En natuurlijk ook door af en toe een handje te helpen indien nodig. Een oproep voor enige ondersteuning bij enkele activiteiten vind je verder in Polder.blad. En bovendien ontvang je ook een flyer, die je kan invullen. Dank!

En tot slot: we zijn heel fier u twee geboortes te kunnen aankondigen. We hebben er namelijk opnieuw een klein kalfje bij. En de geboorte van een nieuwe werkgroep: Natuurpunt Antwerpen jong. Meer hierover verder in Polder.blad.

Natuurvriendelijke groet,
Ria

Vrijwilligers maken het verschil

Europees jaar van het vrijwilligerswerk 2011

Zaterdag 16 april vanaf ca. 7.30 u
Vogeltrekellingen Hobokense Polder
o.l.v. Luc Van Schoor, 0494/33 63 09

Na de succesrijke reeks voorjaarstrekellingen in 2010 plant Luc Van Schoor ook deze lente vogeltrekellingen langs de Schel dedijk aan de Hobokense Polder. Dit initiatief kwam vorig jaar tot stand op aanraden van de vogelwaarnemers van de nabije trektpost Kruibeekse Polder.

Voorjaarstrekellingen kennen een ander verloop en met deels andere vogelsoorten dan in het najaar. Ze zijn korter van duur en meestal sterk gebonden aan gunstige weersomstandigheden. Op mooie dagen kunnen er plots heel wat overtrekkers waargenomen worden op weg naar hun noordelijke broedplaatsen. Daarbij horen niet alleen typische zangvogels als gele kwikstaart en allerlei piepers maar ook regenwulp,

purperreiger en aardig wat roofvogels als boomvalk, kiekendieven, wouwen, tot zelfs visarend. Stof genoeg dus voor een boeiende kennismaking met de voorjaarstrek in eigen omgeving !

Zoals gewoonlijk situeert de trektpost zich op de Schel dedijk langs de Hobokense Polder, verlengde van Petroleumkaai (parking).

De tellingen beginnen op zaterdag 16 april en eindigen op zondag 15 mei. In deze periode zal zowel tijdens de weekends als op wekdagen geteld worden indien de weersomstandigheden het toelaten. In principe wordt er waargenomen tussen 7.30 u en 12 u, maar uitzonderingen kunnen de regel bevestigen.

Luc doet een oproep tot alle vogelliefhebbers, van leek tot kenners, om met ieders inbreng van deze lentetrekellingen een succes te maken !

Van harte welkom op onze activiteiten !

Honden kunnen in ons natuurgebied Hobokense Polder mee aan de leiband, maar kunnen niet mee bij andere activiteiten.

Kostendelend vervoer (5 eurocent/km wordt op de afspraakplaats georganiseerd)

Kindvriendelijke tocht

Voor deze activiteiten dient ingeschreven te worden

Paasmaandag 25 april om 13.30 u
Scheldepopping: halvedagfietsocht
Leiding: Luk en Ria Smets-Thys, 03/289 73 66

Vandaag is het de tweede editie van de Scheldepopping, waar verschillende gemeenten, toeristische instanties en ook Natuurpunt hun medewerking aan verlenen. Het hoofddaccent ligt vooral in Rupelmonde/Schelle/Temse/Boom/Hamme/Hemiksem.

Met Natuurpunt Hobokense Polder gaan we al fietsend de natuurpracht van de Schelde en het Scheldeland beleven.

Praktisch: Vertrek per fiets om 13.30 u

aan kruispunt Sint-Bernardsesteenweg/Moerelei te Hoboken. We fietsen langs de abdij van Hemiksem en zo verder naar Schelle.

Daar kunnen de liefhebbers deelnemen aan een geleide wandeling in het Niels Broek.

Wie liever fietst, neemt mee de overzet naar het Noordelijk Eiland (korte stop voor vogelobservatie) en verder naar de Notelaer.

Na een frisse pint springen we weer de fiets op en rijden rustig terug naar Hoboken.

Einde omstreeks 17.30 u.

Meebrengen: fiets, verrekijker, hoopelijk overbodige regenkleedij.

Woensdag 27 april om 20 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus

Alle geïnteresseerden welkom !

Zaterdag 14 mei om 21.30 u

Nachtwandeling: Zoogdieren in Hobokense Polder

Leiding: Johan Baetens en Eva Suls

Doelpubliek: 25 tot 45-jarige natuurliefhebbers !

Dit is de eerste activiteit, georganiseerd door **Natuurpunt Antwerpen Jong**, waarbij we trachten om ook meer mensen tussen de 25 en 45 actief te betrekken (zie verder in Polder.blad).

Op deze nachtelijke uitstap worden door Ben Van der Wijden en Sven Verkem van de Zoogdierenwerkgroep/Vleermuizenwerkgroep verschillende technieken gedemonstreerd om het nachtelijk leven van zoogdieren te ontmaskeren. Daar komt heel wat high-tech bij kijken zoals bat-detectors, nachtkijkers, lifetraps, fotovallen en dergelijke meer.

Het belooft in ieder geval een boeiende avond te worden.

Praktisch: voorinschrijving is noodzakelijk omdat de activiteit bij slecht weer zal worden afgeblazen. Dit kan op natuurpuntjong.antwerpen@hotmail.be. Jammer genoeg moeten we het aantal deelnemers ook beperken (max. 20) om het voor de gidsen werkbaar te houden. Bij goede weersomstandigheden verzamelen we om 21.30 u aan de parking op het einde van de Scheldelei, Hoboken Polderstad. Meebrengen: goede wandelschoenen, warme waterdichte kledij en zaklamp

Zondag 15 mei om 6 u

Vroegochtendwandeling in de Hobokense Polder

Met aansluitend een openluchtontbijt. Inschrijven voor 11 mei !

Gidsen: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 en Wim Mertens, 03/216 93 62

Ontbijtinfo: Jeannine Nieland, 03/887 85 65 - polderbloemeke@hotmail.com en Sylvia Van den Broeck, 0474/25 22 27

Deze vroegochtendwandeling is een klassieker en blijft telkens een zeer leuke trip in onze Polder.

Zien hoe nevel en mist optrekken, horen hoe de vogels ontwaken en hun eerste liedjes fluiten. En misschien kunnen we al de eerste zomervogels waarnemen, die een plekje aan het zoeken zijn om te gaan broeden. Dit moet je echt eens gedaan hebben. En maak ook kennis met onze kleinste telg, het Gallowaystiertje dat op 8 maart geboren is in de Polder.

En al voor de vierde keer koppelen we aan deze wandeling iets extra's. Van wandelen krijg je immers honger. Vandaar dat we je een volwaardig ontbijt aanbieden in de natuur!

Tijdens het ontbijt zal onze conservator Wim Mertens ook de naam van ons pasgeboren kalf bekend maken !

Praktisch: afspraak om 6 u aan het station van Hoboken Polder. Einde ontbijt voorzien omstreeks 10 u. **Inschrijven noodzakelijk voor 11 mei!** Voor het ontbijt betaal je 4 euro per persoon en 2 euro voor kinderen tussen 4 en 14 jaar. **Stort je deelnamebedrag voor 11 mei op rek. 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met als mededeling "ontbijt Hobokense Polder" en het aantal personen.** Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgids.

Indien het station door de huidige werkzaamheden niet te bereiken is, wordt onze afspraakplaats voor geleide wandelingen voorlopig de Schroeilaan ter hoogte van het station

Ontbijt aan het KJK.punt - Foto Luk Smets

Woensdag 18 mei om 14 u

Knutselen van insectentorens én een bijenhotel: voor kinderen en hun (groot)ouders

Leiding: Adri Jonckheere en Franz Van Leekwijck

Info en inschrijvingen: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Vandaag gaan we een insectentoren knutselen.

Insecten, zoals vlinders, kevers, hommels, bijen, ... zien we in het vrije veld, op bloemen of in het bos. Van al deze beestjes, die elk een belangrijke functie vervullen in de natuur, zul je vooral de bijen, hommels en wespen aantreffen in een insectentoren.

Door insectentorens te maken willen we aan deze kriebeldiertjes een woon- of verblijfplaats bezorgen. Maar op deze manier kunnen we hen ook beter observeren en leren we veel over de leefwijze van de bewoners.

Praktisch: De gratis knutselnamiddag is bedoeld voor kinderen van 6 tot 12 jaar. **Inschrijven is noodzakelijk**, vermits er maximaal 20 kinderen kunnen deelnemen.

Dus bel of mail **snell** naar Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be.

Begeleiding door een ouder of grootouder is verplicht.

De grote **insectentorens** blijven in het natuurgebied de Hobokense Polder, maar de kinderen maken nog wel een klein **bijenhotel** (zie blz. 23) dat ze mee naar huis mogen nemen.

Afspraak om 14 u op de parking naast Firma Procap, Schroeilaan Hoboken. Einde omstreeks 17 u. Een drankje en een gezonde hap kan aan democratische prijzen aangeschaft worden.

Meebrengen !!!! indien mogelijk: een **boormachine op batterijen**.

Woensdag 18 mei om 20 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus

Alle geïnteresseerden welkom !

Vrijdag 27 mei om 19 u

Natuur in de schemering in de Hobokense Polder

Gidsen: Danny Jonckheere en Wim Mertens

Info: Annie Vandeweyer - Van Zwieten, 03/828 37 60

Natuur in de schemering!

Dit kan vanalles zijn: de vele vogels die rondom ons fluiten, de ondergaande zon, een waterral die zijn roep laat horen vanuit de rietvelden. Kom eens kijken hoe onze Galloways en Konikpaarden het doen, hoe zij zorgen voor het mooi stuk natuur dat zij "beheren".

Praktisch: Afspraak om 19 u aan het station Hoboken Polder, Berkenrodelei. Einde voorzien omstreeks 22 u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgids en muggenmelk

Konikpaard - Foto André Van Langenhove

Zondag 29 mei

Dag van het Park in Hoboken

Natuurpunt Hobokense Polder neemt actief deel!

"Groen in je buurt" Er is al heel wat onderzoek rond gedaan. En welk deelaspect ook wordt onderzocht, de conclusie komt altijd op hetzelfde neer: groen heeft een positieve invloed op de mens en zijn omgeving.

Elk jaar wordt de laatste zondag van mei voorbehouden voor de "Dag van het Park", waarbij telkens een welgekozen thema centraal staat. In 2011 is de slogan, die alle theorieën over de weldaden van groen in

de stad samenvat: “**Meer groen, 't zou deugd doen**”.

In onze afdeling hebben we zeker niet te klagen over gebrek aan groen met onze prachtige Hobokense Polder als grootste natuurgebied in de zuidelijke Antwerpse regio.

Maar met de Dag van het Park wil men dit jaar het Sorgvliethpark “in the picture” zetten.

En daarvoor is beroep gedaan op onze Natuurpuntafdeling.

We zullen in de loop van de dag enkele **wandelingen** begeleiden in het Sorgvliethpark (+ aansluitende

parken Broydenborg en Meerlenhof), met dank aan Luk en Danny.

Op de centrale plaats zal vanalles te beleven zijn: proef- en doestanden, informatie, ...

Natuurpunt Hobokense Polder zal ook aanwezig zijn met een info- en knutselstand: we gaan heel eenvoudige **bijehotelletjes** maken met de geïnteresseerde kinderen.

Ria en Eva kunnen hiervoor zeker nog **hulp** gebruiken. Ben je vrij tussen 10 u en 17 u om enkele uren te helpen, laat het even weten: 03/ 289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Zaterdag 11 juni om 13.30 u

Wandeling in Biesbosch (NI) en bevertocht met fluisterboot

Gids: wandeling: Luk Smets - avond: plaatselijke gids

Info en inschrijvingen: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Het Nationaal Park de Biesbosch is een uitzonderlijk natuurgebied dat grote bekendheid en waardering heeft gekregen o.a. door zijn uniek landschap, brede en smalle kreken, spaarbekkens voor drinkwatervoorziening en natuurlijk de bevers.

De bevers komen sinds 1988 weer in de Biesbosch voor en zijn uitgezet door Staatsbosbeheer. De bevers komen uit het Elbegebied in Duitsland. De dieren leven van de bast van struiken en bomen. Volgens de laatste telling van Staatsbosbeheer leven er zo'n 100 bevers in de Biesbosch.

De eeuwenoude getijdendelta heeft door de aanleg van de Deltawerken z'n grote getijdenwerking verloren. Toch bedraagt het getijdenverschil nog steeds zo'n 40 cm. De Biesbosch behoort tot de grootste waardevolle natuurgebieden van Nederland en mag zich dan ook Nationaal Park noemen.

Vandaag bezoeken we dit prachtige gebied. We plannen dit samen met Natuurpunt Aartselaar, waar ook een vertrekplaats voorzien is.

We vertrekken pas kort na de middag in Hoboken.

We maken een mooie wandeling doorheen de kreken en hopen op waarnemingen van de blauwborst, die hier frequent voorkomt. Opmerkelijke broedvogels zijn verder de ijsvogel en de bruine kiekendief.

Maar ook de planten- en libellen/vlinderliefhebbers zullen zeker hun hartje kunnen ophalen.

Om 18 u staat een heerlijke koffietafel voor ons klaar in Biestro Biesboschcentrum. We worden verwend met verschillende kazen, boerenham en Coburgham, een rundvleeskroket met mosterd, zoet beleg en natuurlijk mag ook een echte Hollandse krentenbol niet ontbreken. Koffie en thee naar believen.

Om 19.45 u begeven we ons naar het bezoekerscentrum vanwaar de plaatselijke gids eerst een wandeling met ons maakt in het beverbos om nadien een fluisterboot in te stappen en gedurende 1,5 uur een vaartocht te maken in dit prachtige gebied, waar alle natuurlijke bewoners genieten van de laatste lichte uren. Het schemermoment geeft de meeste

Kasteel Sorghvliedt - Foto Ria Thys

Biesbosch - Foto Jan Eulaers

Blauwborst - Foto Walter De Weger

kansen op waarneming van bevers, vandaar dat we voor dit latere uur gekozen hebben.

Tijdens de boottocht krijgen we een tas koffie/thee en een beverkoek aangeboden.

Om 22.30 u stappen we weer aan wal, zodat we rond 23.30 u weer in Hoboken zullen arriveren.

Praktisch: Afspraak om 13.30 u op de parking van zwembad Sorgvliedt, Krijgsbaan, Hoboken. Terug omstreeks 23.30 u.

Meebrengen: een rugzakje met een drankje (namiddagwandeling), verrekijker, waterdichte wandelschoenen, eventueel zonnecrème en muggenmelk, een warm jasje voor de avonden, hopelijk overbodige regenkleidij
Deelnameprijs: 23 euro vanaf 13 jaar - 14 euro voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Hierin is begrepen: wandeling,

koffietafel met thee/koffie, avondwandeling en boottocht met gids, koffie/thee en een beverkoek.

Verplicht inschrijven bij Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be **voor 30 april.**

Stort vervolgens je deelnamegeld op rek. 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met vermelding "Biesbosch" en naam van deelnemers.

We verplaatsen ons volgens het principe "kostendelend samenrijden".

We betalen 0,05 eurocent/km aan de chauffeur. Dit zal neerkomen op ca 6 euro.

Pinkstermaandag 13 juni om 14 u

Bloemen- en bijenwandeling in de Hobokense Polder

Gidsen: Hugo Blockx en Wim Mertens - imker Paul Coubergs
Info: Wim Mertens, 03/216 93 62 - wim.a.mertens@skynet.be

In juni staat de natuur in volle bloei. In het kader van het Antwerpse Jaar van de Bij willen we met verschillende activiteiten de aandacht leggen op deze nuttige insecten.

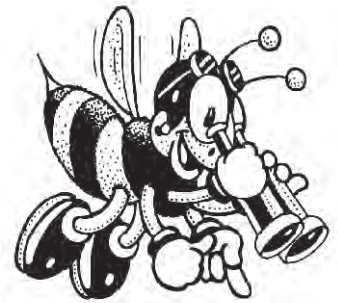
Bij het verhaal van de bijen hoort natuurlijk ook het verhaal van de bloemen. Natuurgids Hugo Blockx is een enthousiast verteller om dat bloemenverhaal tot leven te brengen.

Maar Hugo en Wim zullen ook de insecten en dan vooral de solitaire bijen en hun belangrijke rol in de natuur toelichten. Insecten vormen immers een belangrijk onderdeel van het biologisch evenwicht. Ze zijn een voedselbron voor tal van diersoorten en door hun rol bij de bestuiving zijn ze van levensbelang voor het voortbestaan van veel plantensoorten en onmisbaar voor een goede fruitoogst. Pas wanneer we er ons in verdiepen

valt de schoonheid en bijzondere levenswijze van veel insecten op.

Op deze wandeling zal ook dhr. Coubergs, de imker die bijenkasten in de Hobokense Polder heeft staan, de nodige uitleg geven over zijn honingbijen.

Praktisch: afspraak om 14 u op de parking van Firma Procap, Schroeilaan Hoboken. Einde omstreeks 17 u. Deelname: gratis. Meebrengen: gesloten wandelschoenen, eventueel zonne- en muggenmelk

Woensdag 15 juni om 20 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus

Alle geïnteresseerden welkom !

Zondag 19 juni om 9 u

Daguitstap naar Kooldries in Brecht en tuin van Ivo Pauwels in Zoersel: organisatie van VELT en Natuurpunt

Info: Nestor Janssens, 03/887 54 77

In de voormiddag bezoeken we onder leiding van een plaatselijke gids het **natuurgebied Kooldries-Hoofsweer in Brecht**.

De Kooldries-Hoofsweer is gelegen in de gemeente Brecht vlak naast het kanaal Dessel-Schoten. Tijdens het graven van dit kanaal in de 19e eeuw merkte men dikke kleilagen in de ondergrond. Voor het exporteren van de klei was de ligging vlak naast het kanaal ideaal en zo ontstonden de talrijke kleiputten in de Kooldries-Hoofsweer. Deze putten zijn na de kleiwinningen in verval geraakt, gevuld met regenwater en uiteindelijk verbost met wilgenstruwelen. Door de onderliggende kleilaag wordt het gebied gekenmerkt als een zeer dynamisch systeem van uitdrogen en vernatten waardoor de Kooldries-Hoofsweer een unieke flora en fauna herbergt.

De Kooldries-Hoofsweer is een gebied met een verscheidenheid aan biotopen. Zo vinden we er wilgenstruwelen terug langs de verschillende kleiputten, maar ook zomereiken-berkenbos, heischraal grasland en een stukje heide. Deze verscheidenheid valt zeker in de smaak bij amfibieën waaronder de zeldzame kamsalamander, een tot 17 cm grote salamander die zijn naam te danken heeft aan de getande rugkam bij de mannetjes.

Ook libellen en vlinders zijn hier talrijk. Vogelsoorten als dodaars, spechten, boomklevers, wielewalen, boomvalken en ijsvogels vinden hun toevlucht aan de grote kleiputten of de populierenaanplant. Een kijkwand aan de grootste kleiput geeft je de gelegenheid deze vogels in alle rust te observeren.

Het 17 hectare grote Kooldries wordt beheerd door Natuurpunt en het 30 hectare grote Hoofsweer is in beheer bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Samen zorgen ze ervoor dat dit uniek stuk natuur bewaard blijft en optimale ontwikkelingskansen biedt aan vele zeldzame dieren en planten.

Na de middag brengen we een bezoek aan de **tuin van Ivo Pauwels in Zoersel**.

De tuin van Ivo Pauwels is een romantische cottagetuin van 20 are met een grote collectie rozen en vaste planten, weelderige borders, zeldzame bomen en tal van aangename tuinhoekjes en fraaie houtstructuren van Leo Van Rossum. Ivo Pauwels is auteur van een aantal tuinboeken, waaronder "Composteren en Kringlooptuinieren": creatief tuinieren met gras, mulch, snoeihout en bladeren.

In dit praktische boek wil auteur Ivo Pauwels aan elke tuinier kringlooptechnieken aanreiken die het tuinafval drastisch verminderen. In het kringlooptuinieren worden snoeihout, blad, grasmaaisel en nog zoveel meer veranderd in boeiend kringloopmateriaal dat nuttig en creatief in de tuin kan worden gebruikt.

Zelfs puin en steenafval is boeiend te verwerken tot een rotstuint, een kruidenspiraal en bijvoorbeeld een insectenhotel.

Zijn stem kent u van het Radio2-programma De Madammen waarin hij tuin vragen van het publiek beantwoordt. Hij is tevens hoofdredacteur van het VTM-tuinprogramma Groene Vingers dat voor een deel in zijn tuin wordt opgenomen en waarin hij af en toe ook als specialist optreedt.

Praktisch: Vooraf inschrijven bij Nestor Janssens: 03/887 54 77 of njanssens1@telenet.be

Zo kunnen kandidaat-deelnemers met vervoerproblemen zeker mee. We rijden kostendelend met eigen wagens aan 5 eurocent/km.

Inschrijven door **storting** van 5 euro (volwassene) of 3 euro (-16 jarigen) voor 6 juni op rekening 979-9658877-10 van Velt Zuid-Antwerpen met vermelding: daguitstap Brecht-Zoersel, aantal personen en je telefoonnummer (liefst GSM).

Heb je interesse, wacht dan zeker niet te lang om in te schrijven: er kunnen maximum 30 mensen mee.

Vertrek om 9 u stipt aan 't Spant,

velt

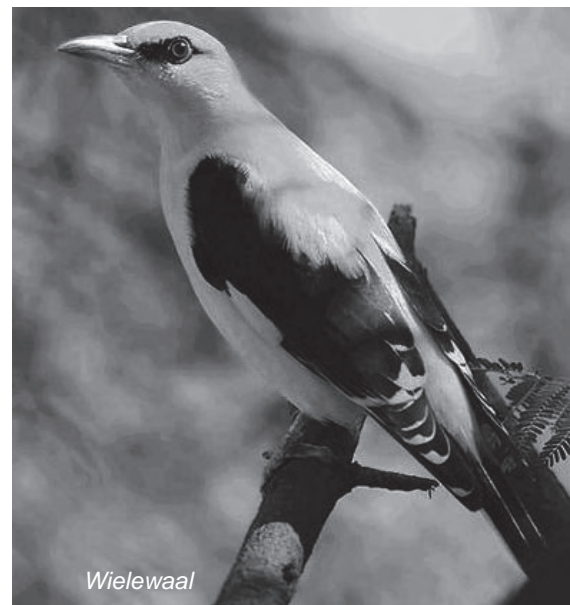
Boomsesteenweg 337 Wilrijk. Terug in Wilrijk: omstreeks 17.30 u.

Meebrengen: picknick, stevige stapschoenen, bij regen eventueel laarzen,verrekijker. Drank is ter plaatse verkrijgbaar.

Info: Nestor Janssens, tel 03/887 54 77

Kamsalamander

Wielewaal

Zondag 26 juni vanaf 13 u

Het geheime leven van bomen in de Hobokense Polder

Info: Jeannine Nielandt, 03/887 85 65

De grote Vlinder-Sprookjes-Wandeldag in de Polder is alweer bijna drie jaar geleden. Het kriebelde bij Jeannine, Sylvia, Terry en hun hele team En dus: ze hebben weer een heuse familiale voltrefter uitgewerkt voor de laatste zondag van juni.

En vermits 2011 het Internationaal Jaar van de Bossen is, staan de bomen deze keer centraal.

Inschrijven voor 20 juni is een must! Meer info kan je lezen op blz. 11 van dit Polder.blad.

Zondag 3 juli om 14 u

Vlinderwandeling in de Hobokense Polder

Gids: Toon Verbruggen, 0471/47 53 78 – toonverbruggen@skynet.be

We maken een wandeling langs de interessantste vlinderplekjes in de Hobokense Polder.

We profiteren nog van de laatste dagen van de "eerste generatie"-top voor er half juli een zekere vlinderluwte intreedt.

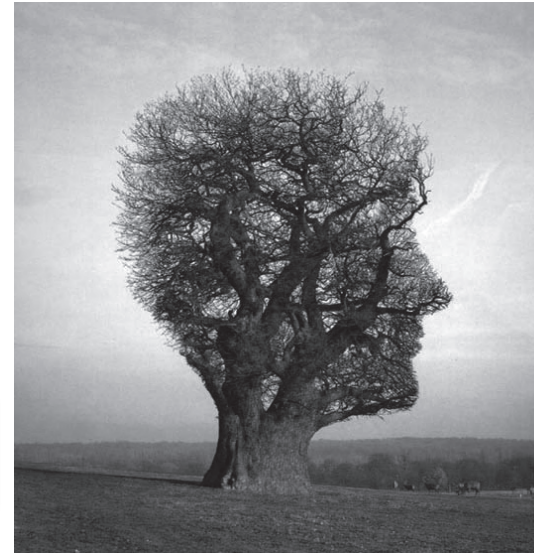
Vandaag frist Toon je kennis over verschillende vlinders nog eens 'life' op of laat hij je kennis maken met de vlinders die in de Hobokense Polder kunnen voorkomen.

Atalanta, bruin, bont en oranje zanddoogje, dagpauwoog, kleine vos, distelvlinder, gehakkelde aurelia, groot en klein koolwitje, klein geaderd witje, hooibeestje, Icarusblauwtje, boomblauwtje, bruin blauwtje, kleine vuurvlinder, koninginpage en

landkaartje kunnen rond deze tijd waargenomen worden.

Of wordt juni zo heet dat uit het zuiden gele luzernevlinders aan komen vliegen of een rouwmantel? De Hobokense Polder heeft al deze vlinders reeds te gast gehad. Vorig jaar konden we een "nieuweling" voor de Polder ontdekken: de eikenpage.

Praktisch: Afspraak om 14 u aan Procap, Schroeielaan (naast spoorweg). Einde omstreeks 17 u. Meebrengen: zonne- en muggenmelk, stevige wandelschoenen, vlindergids (indien in bezit). Deze tocht kan niet doorgaan bij regenweer. Dan houden de vlinders zich immers verscholen.

Icarusblauwtje - Foto Resi Pansaerts

Zondag 10 juli om 8.30 u

Vallei van de Drie Beken

Gids: Wim Mertens (voormiddag) - Jo Van Gils (namiddag)

Leiding: Wim Mertens, wim.a.mertens@skynet.be - 0499/58 99 16

Op de grens tussen Limburg en Brabant, tussen de Kempen en het Hagenland, tussen de gemeentes Tessenderlo en Diest ligt de Vallei van de Drie Beken.

De vallei dankt haar naam aan de drie beken die er naast elkaar stromen: de Kleine, de Middel-, en de Grote Beek. De hoofdbeek is de Grote Beek, ook wel Winterbeek, Zwart Water of Hulpe genoemd, afhankelijk van waar je bent. De vallei is 1400 ha groot. Het Agentschap voor Natuur en Bos bezit en beheert er meer dan 400 ha en Natuurpunt een kleine 50 ha.

De beken stromen er tussen Diestiaanheuveld door en de vallei is echt een landschappelijk pareltje.

Bovenop de heuvels liggen droge schrale zandgronden met heide, grasland en bos. Iets lager is er een kleinschalig landbouwlandschap met veel houtkanten en bomenrijen, prachtige boerderijen en helemaal beneden in de vallei liggen kletsnatte moerassen, graslanden en broekbossen.

Vanzelfsprekend gaat dit gepaard met een zeer hoge natuurwaarde. De vallei is een 'hot spot' voor sprinkhanen (20 verschillende soorten!), en zeer interessant voor broedvogels (houtsnip, watersnip, havik...), planten en libellen.

Zowel het Agentschap voor Natuur en Bos als Natuurpunt trachten door geschikt beheer deze natuurpracht

veilig te stellen en uit te breiden. De vallei is minder bekend dan haar directe burens, Averbode Bos en Heide en de Vallei van de Zwarte Beek, maar evenzeer de moeite waard!

Niet alles is echter rozengeur en maneschijn ... een deel van de vallei wordt ook gekenmerkt door een uitgesproken milieuproblematiek van watervervuiling.

Kortom een geschikte plek voor een zeer boeiende excursie.

Praktisch: Vertrek om 8.30 u op de Kioskplaats in Hoboken. Terug omstreeks 19 u.

Meenemen: laarzen of waterdicht schoeisel, lunchpakket, verrekijker, loupe...

We verplaatsen ons met auto's op basis van kostendelend samenrijden (0,05 euro/km)

Inschrijven verplicht bij Wim Mertens.

Cursus Orchideeën

Lesgever: Marnix Lefranc - Coördinatie: Ria Thys

In 2010 organiseerden we deze cursus in Hoboken op dinsdagavonden. Op aanvraag plannen we de cursus nogmaals, maar dan op donderdagavond.

Natuurpunt Aartselaar organiseert de cursus, maar onze leden van Hobokense Polder zijn eveneens welkom.

Als men het heeft over orchideeën wordt nogal eens gedacht aan tropische planten of aan de orchideeën in de bloemenzaak die in alle mogelijke kleuren en vormen worden aangeboden. Iets minder gekend is het feit dat er in ons land ook een 40-tal orchideeën in de vrije natuur voorkomen. De bloemen zijn meestal minder opvallend doch in schoonheid moeten ze zeker niet onderdoen. Het vraagt alleen wat meer tijd en geduld om ze te ontdekken.

Men treft ze aan in diverse biotopen zoals graslanden, wegbermen, duinvalleien, bosranden en zelfs in bossen. Het zijn planten die erg gespecialiseerd zijn om te overleven op de plaats waar ze groeien. Hiermee vormen ze een goede graadmeter om de ecologische waarde van het gebied waar ze voorkomen te evalueren. Voor bestuiving maken orchideeën gebruik van allerlei truken om insecten te verleiden en zelfs te bedriegen!

In de cursus wordt uitgebreid aan-

dacht besteed aan al deze aspecten die de studie van orchideeën zo boeiend maakt, alsook aan de herkenning van de verschillende soorten. Tijdens een daguitstap gaan we op zoek naar orchideeën in het veld.

Praktisch: De cursus bestaat uit 2 theorielessen en 1 daguitstap.

Theorie: donderdag 19 mei en 26 mei van 19.30 u tot 22.30 u in Zaal Laïs in het Parochiaal Centrum "Wolffaertshof", Baron Van Ertbornstraat 7 in Aartselaar.

Praktijk: zaterdag 28 mei: daguitstap naar de streek van de Viroin

(omgeving Nismes). We rijden kostendelend (0,05 euro/km) en nemen picknick mee. Vertrek in Aartselaar omstreeks 7.30 u. Terug omstreeks 19.30 u.

Lesgever en gids praktijkles: Marnix Lefranc

De cursus wordt mede ondersteund door Natuurpunt Educatie. **Inschrijven verplicht** bij Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be

Er kunnen 25 cursisten deelnemen. De deelnameprijs bedraagt voor

Bijenorchis

leden van Natuurpunt 18 euro en voor niet-leden 24 euro. In deze prijs is inbegrepen: lesgeld, 1 drankje tijdens de theorielessen en een lijvige syllabus. De vervoerskosten van de daguitstap dienen apart betaald te worden op de dag zelf: ca. 15 euro. Het juiste bedrag met vermelding van "Cursus orchideeën" en naam en tel. nr. en/of mail dient **gestort** te worden op rekening 979-9767548-41 van Natuurpunt Aartselaar.

Deze handelaars ondersteunen Natuurpunt Hobokense Polder

Hartelijk dank aan onderstaande handelaars en bedrijven voor de financiële ondersteuning die we van hen krijgen voor de verdere ontwikkeling van ons natuurgebied

Fietsenwinkel Hobobikes BVBA, Kapelstraat 137 2660 Hoboken Tel. 03/ 827 58 47
 BVBA Javebo, J. Stormstraat 29 2660 Hoboken Tel. 03/827 46 05
 Verzekeringen en beleggingen Alert N.V., Kioskplaats 60 2660 Hoboken Tel. 03/827 31 50
 Victor Van den Eede en Zonen, Houthandel, Oudestraat 101 2660 Hoboken Tel. 03/827 56 84
 Verzekeringskantoor Marc Van Ruymbeke, Frans Smekensstraat 7 2660 Hoboken Tel. 03/827 29 48
 Urwerken, juwelen en optiek, Annik De Mey, Kioskplaats 81/83 2660 Hoboken Tel. 03/830 21 12
 Beenhouwerij Van Der Keere, Kapelstraat 39 2660 Hoboken Tel. 03/827 53 01
 Tuinaanleg Huylebroeck, Jules Pauwelsstraat 50/52 2660 Hoboken Tel. 03/830 44 90
 Firma Procap, Plastieken dopjes, Schroeilaan 15 2660 Hoboken Tel. 03/830 40 00
 Taverne De Schorren, Graspolderlaan 32 2660 Hoboken Tel. 03/828 49 96
 Aan tafel BVBA, Fried Denayer, Pierre Van Den Eedenstraat 47 2660 Hoboken Tel. 03/828 53 28
 Gereedschappen Den Draaiboorn, Antwerpsesteenweg 156-160 2660 Hoboken Tel. 03/828 57 04
 Meys Electro, Cuyllitsstraat 17/19, 2018 Antwerpen Tel.03/237 65 66

Zondag 26 juni 2011

HET GEHEIME LEVEN VAN BOMEN IN DE HOBOKENSE POLDER

Een wandeling voor het hele gezin vol magie en mysterieuze ontmoetingen

Onderweg genieten van een hapje en een drankje

Op het eindpunt: Natuurcafé én een knutselmoment voor de kinderen

Wanneer : zondag 26 juni 2011
Vrij vertrek : tussen 13 u en 14.30 u
Einde : voorzien tussen 17 u en 18 u
Waar : Scheldelei, ter hoogte van Leigrachtlaan, Hoboken (Polderstad)
Meebrengen : stevig schoeisel, zonnecrème en muggenmelk; buggy's indien mogelijk vermijden

Prijzen : leden Natuurpunt en Gezinsbond 2 euro per persoon of 7 euro per gezin
: niet leden 3 euro per persoon of 10 euro per gezin
deelname aan de wandeling, hapje en drankje onderweg inbegrepen

Via een aangeduid traject kom je verscheidene stopplaatsen tegen waar je allerlei informatie en wetenswaardigheden kan ontdekken over bomen en over de magie errond. Tijdens de wandeling krijg je een hapje en drankje.

Op het eindpunt is een knutselactiviteit voorzien en kan je nagenieten bij een frisdrank in ons natuurcafé.

Informatie en verplichte inschrijving ten laatste zondag 19 juni 2011 bij Jeannine Nielandt
Tel. 03/887 85 65
mail: polderbloemeke@hotmail.com
In uw mail/telefoon graag het aantal volwassenen en kinderen vermelden

Storting van inschrijvingsgeld op rekening 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met vermelding 'bomenwandeling', naam en aantal personen.

Hulp gevraagd!

Het voorjaar is gekenmerkt door meerdere activiteiten, waarvoor we jouw hulp inroepen.

1. Wie kan Luc Van Schoor één of meerdere keren helpen bij de dagelijkse trektellingen op de Scheldedijk? Elke dag vanaf ca 7.30 u tot ... zo lang je kan blijven. Neem contact op met Luc, 0494/33 63 09

2) Ben je een handige knutselaar? Op de Dag van het Park op zondag 29 mei gaan we bijenhotels knutselen met de passerende kinderen. Hele korte workshops ... maar bij mooi komen er misschien wel tientallen kinderen? Wie komt helpen?
3) Op de bomendag in de Polder op zondag 26 juni hebben we mensen nodig voor ons Natuurcafé

en dit tussen 13 u en 18 u. Wie komt drankjes uitschenken, glazen afwassen, ...

Meld je hulp voor de Dag van het Park en de Bomendag bij Ria, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Nieuwe werkgroep: Natuurpunt Antwerpen jong, iets voor jou?

Eva Suls en Johan Baetens

Op onze activiteiten kunnen we steeds rekenen op vele enthousiaste Natuurpunters.

We stellen echter vast dat we maar weinig **mensen tussen 25 en 45 jaar** weten te bereiken.

We zijn er echter van overtuigd dat ook zij veel interesse hebben in de natuur en willen helpen bij het behoud en beheer van onze biodiversiteit. Mogelijk is het net dat gebrek aan jongere mensen op onze activiteiten dat daarvoor verantwoordelijk is (een vicieuze cirkel dus).

Daarom starten we met een **nieuwe werking in Antwerpen** (in eerste instantie in Wilrijk en Hoboken) met specifieke aandacht voor deze leeftijdsgroep.

We zullen in 2011 dan ook verschillende activiteiten organiseren waaronder een zeer interessante nachtwandeling in de Hobokense Polder op 14 mei (zie kalender voor meer details).

Ben je tussen 25 en 45 jaar, wandel en fiets je graag, doe je graag mee aan nacht- en dagactiviteiten waarbij je de natuur kan observeren?

Zou je daarbij ook graag eens andere leeftijdsgenoten leren kennen? Dan is Natuurpunt Antwerpen jong iets voor jou!

Wil je op de hoogte blijven of meewerken om de activiteiten op te zetten, laat het dan gerust weten via natuurpuntjong.antwerpen@hotmail.be

Volg Natuurpunt Hobokense Polder ook op Facebook

Luk Smets

Ook Natuurpunt Hobokense Polder volgt de trend van de moderne sociale en persoonlijke communicatie. Je vindt ons nu ook op een speciale Facebookpagina.

Zoek op Facebook naar "Natuurpunt Hobokense Polder" en word fan van onze pagina, je weet wel, even op "vind ik leuk" drukken.

Via deze pagina blijf je op de hoogte van het laatste nieuws. Je kan zelf reacties en foto's plaatsen. Je kan de pagina delen op je eigen Facebook-profiel. Zo maak je onze werking bekend bij je vrienden en werk je mee aan het natuurbehoud in je streek.

Een kalfje geboren in ons natuurgebied? Via Facebook verneem je dit het snelst.

Ook op onze website www.hobokensepolder.be zie je een Facebook-venster, zodat ook daar meteen alle laatste nieuwtjes staan.

Natuurpunt Hobokense Polder

Non-Profit Organization · Hoboken, Antwerpen, Belgium · Info bewerken

Prikbord

Natuurpunt Hobokense Polder · Most Recent ▾

Delen: Status Foto Link Filmpjes

Schrijf iets...

Natuurpunt Hobokense Polder

Ook in de Hobokense Polder werden overtrekkende kraanvogels opgemerkt.

140.000 kraanvogels trekken over België
www.demorgen.be

Planet Watch, Bedreigde Dieren - De voorbije week werden in ons land 139.926 overtrekkende kraanvogels geteld. Vandaag was een topdag met meldingen uit alle provincies van het land, zegt Verbelen. De trek kwam pas rond 15 ...

250 indrukken · 2,40% Feedback

08 maart om 22:27 · Vind ik leuk · Reageren · Delen

4 personen vinden dit leuk.

Natuurpunt Hobokense Polder Zie ook:
<http://hobokensepolder.waarnemingen.be/waarneming/vieuw/52658459>
08 maart om 22:29 · Vind ik leuk

Sven van Haeren Ik heb ze ook gezien! :o)
08 maart om 23:20 · Vind ik leuk

Schrijf een reactie...

Algemene vergadering Natuurpunt Hobokense Polder vzw in zaal Moretus, Berkenrodelei 34, Hoboken

Luk Smets

Voorzitter Danny Jonckheere ontvangt op 5 februari 2011 onze leden. Daarop overloopt penningmeester Luk Smets de stand van zaken. Met Nieuwjaar stond onze ledentelling op 706, een lichte stijging ten opzichte van een jaar eerder. Polder.blad wordt gedrukt op 850 exemplaren.

De bestuursmandaten van Danny Jonckheere, Wim Mertens en Luk Smets lopen statutair ten einde. Deze leden stellen zich opnieuw kandidaat als bestuurder en worden door de vergadering met handgeklap aanvaard. Er wordt gesteld dat een versterking van het bestuur aangewezen is.

Vervolgens wordt het financieel verslag 2010 voorgesteld. De jaarrekening vertoont een batig saldo van 1057,61 euro. Dit verslag wordt goedgekeurd. Eveneens wordt de begroting 2011 ten belope van 16.600 € voor afdelingswerking en 42.850 € voor het beheer van natuurgebied Hobokense Polder door de vergadering goedgekeurd.

Voor de vertegenwoordiging van Natuurpunt Hobokense Polder in Natuurpunt worden volgende afgevaardigden aangesteld:

- voor Natuurpunt Beheer vzw : Wim Mertens
- voor Natuurpunt Educatie vzw : Ria Thys
- voor Natuurpunt Studie vzw : Luc Van Schoor
- voor Natuurpunt Beleid vzw : Danny Jonckheere
- voor Natuurpunt vzw : de 4 vernoemde leden te samen

Kwismasters Ann en Danny: ijverig verbeteren van de antwoorden

Een jaarverslag van het voorbije werkingsjaar en een jaarplanning voor het komende worden door Wim Mertens en Ria Thys gegeven aan de hand van een geïllustreerde powerpointvoorstelling.

Nieuwe projecten voor 2011 zijn o.a.: vervanging van de 4 educatieve borden, uitdiepen van Violiergracht met educatieve vlonder, trektelproject in het voor- en najaar, een weekend in de Condroz en op Schiermonnikoog, een vogelzangcursus. De lopende projecten worden verdergezet.

Gedurende heel de avond verwent onze onvolprezen kookploeg ons met wijnen en heerlijke hapjes.

De avond wordt afgesloten met een ludieke quiz. Dank aan Ann en Danny.

Ons kookteam Godelief en Sylvia en hun hulp, André

Foto's Luk Smets

Een werkdag uit het leven van onze Goudklompjes

Roger Desmedt

Woensdag 15 maart

Vandaag met de Siblo kids (eerste ontmoeting in 2011) gewerkt aan de kruising Verbindingsweg/ Aardgas-wandeling.

De Goudklompjes (7) waren er zoals gewoonlijk vroeg bij. Zij vertrokken dan ook reeds voor 9.30 u naar de werkplek. Ik bleef achter om op de Siblo kids te wachten. Rond 9.50 u kwamen zij (15) over de voetgangersbrug getrippeld onder begeleiding van juf Sherley en juf Magali. Na de nodige begroetingen vertrokken we naar de werkplek. Het eerste gedeelte van de trip was goed te doen, maar juist voor en na het kijkscherm werd het slijkerig en nat. Na wat gemor en gezaag - voorbij het raster lag er ook hier en daar koeien- en paarden str... - werden ze het gewoon en als echte woudlopers liepen ze nadien recht op het geluid van onze werkploeg af. Dit was nu ook weer niet de bedoeling, maar met hulp van Franz en André VL geraakte iedereen op de werkplek.

Na een korte rust en een drankje, vlogen de kids er in en in no – time

Fotocollage - Paul Van den Broecke

waren de gras- en struweelhopen, die reeds verzameld waren, wegge- werkt.

Onder begeleiding van de juffen en onze paardenfluisteraar werd ook het nieuwe kalfje even bekeken en dan terug werken geblazen.

De tijd om te vertrekken was er weeral veel te snel. André VL legde

de te volgen weg aan de juffen uit en weg waren ze. Nog even de aandacht op enkele buizerds gericht en daar gingen ze.

Een eerste werkdag met SIBLO van dit jaar zat er op en ze deden het zoals gewoonlijk zeer goed.

Bedankt en tot de volgende.

Zo zien onze (dankbare) Goudklompjes er uit ...

Geachte bestuursleden,

De bijgevoegde foto (bedankt Paul VdB) werd genomen op dinsdag 15 februari 2011.

U ziet hier:

- rechts, Ludo D, als Goudklompje anno 2008. Wat toen betekende: werken in eigen werkkledij.
 - links, Roger D, als Goudklompje anno 2011. In volledige werkkledij:
1. Spijsplinternieuwe regenjas, gekregen dit jaar.
 2. Botten (natte periode) of werkschoenen (droge periode) gekregen vorig jaar.
 3. Groen werkpak, gekregen 2009.

4. Werkhandschoenen die regelmatig ververs worden (dank André VL)

Uit naam van alle Goudklompjes zou ik alle bestuursleden, zeker André VL en Franz VL die dit punt regelmatig op de vergadering brachten, maar ook de voorzitter en penningmeester die uiteindelijk voor de centen moesten zorgen en natuurlijk Natuurpunt die de algemene zegen moest geven, willen bedanken voor deze praktische degelijke werkkledij.

Een welgemeende hartelijke dank. Het is prettig werken zo.

Roger Desmedt

Watervogeltellingen 2010-2011

Gebied: Hobokense Polder

Coördinatie:	André Van Langenhove					
Datum	17/10/2010	13/11/2010	18/12/2010	15/01/2011	12/02/2011	12/03/2011
Dodaars					2	1
Aalscholver	2				2	
Blauwe Reiger	2	1	1	1	1	3
Grauwe Gans				18	5	
Canadese Gans				4	8	2
Nijlgans					2	2
Bergeend	2	7		4	5	6
Smient	2					
Krakeend	35	23		38	44	55
Wintertaling	103	32		71	45	18
Wilde Eend	11	23	21	105	22	24
Soepeend	3	6	3	3		3
Pijlstaart	1				2	4
Slobeend	2	21		14	4	14
Tafeleend		2		7	23	11
Kuifeend		14		27	10	4
Waterhoen	2	6	5	8	7	9
Meerkoet	2	2	2	5	11	4
Kievit		80				
Kokmeeuw	54	31	34	62	56	46
Stormmeeuw	3	3		1		
Zilvermeeuw	7	11	7	6	11	15

In functie van de Internationale Watervogeltellingen werden ook het voorbije winterhalfjaar weer de watervogels in de Hobokense Polder en langs de Schelde geteld.

Vanaf oktober tot en met maart worden jaarlijks in heel Europa op vastgelegde data één maal per maand alle watervogels geteld.

De coördinatie hiervan gebeurt door het IWRB (International Waterfowl Research Bureau).

Deze tellingen vormen tevens een ideaal moment om meer te leren over deze vogels.

In onze afdeling telde André Van Langenhove weer heel trouw de watervogels op de Schelde en op de waterpartijen van de Hobokense Polder. We stellen vast dat de aantallen de laatste jaren iets lager liggen dan vroeger.

Het lijkt iets minder prettig voor de waarnemer, maar niets is minder waar. André vindt het in elk geval heel leuk om doen.

Mogelijk is het dalen van de aantallen een positief gegeven omdat de watervogels blijkbaar afzakken naar de bijrivieren, waar meer organisch voedsel te vinden is. Hopelijk krijgen we binnenkort een verschuiving door de verbeterde waterkwaliteit en het verhoogde visbestand. Dat zou op termijn wel eens andere visetende vogels kunnen opleveren. Bedankt, André, voor je inzet!

Blauwe reiger - Foto Jan Rose

Waarnemingen in de regio

1 december 2010 - 28 februari 2011

Wim Mertens

Na de koude en sneeuwrijke decembermaand kwakkelde de winter wat aan. Bij momenten veel regen, soms wat vrieskou, soms een klein beetje zon. De hoge waterpeilen die al in november werden bereikt, werden door regen en sneeuw verder aangevuld zodat de Polder voor het eerst in jaren weer helemaal 'vol' staat. Dit merk je ook op de wandelpaden, laarzen zijn nog steeds absoluut noodzakelijk.

Op momenten zonder al teveel ijs profiteerden talrijke watervogels van het vele water en vooral van het voedsel dat er in groeit. Op het Broekskot kon je de hele winter door 2 tot 12 **bergeenden** zien dobberen, 10 tot 45 **krakeenden**, 5 tot 30 **kuifeenden**, 2 tot 15 **slobeenden**, 5 tot 25 **tafeleenden**, tot 45 **wilde eenden** en 10 tot 20 **wintertalingen** (vele, vele waarnemers). Op het Rallegat werden al deze eendensoorten ook gezien zij het meestal in kleiner aantal. Andere eendensoorten kwamen af en toe poolshoogte nemen: **pijlstaart** (2 tot 7 ex. AVL, MG) en voor de allereerste keer in de Polder ook een **krooneend** (1 mannetje op 10/2, AD, GB, KW).

Ook op de plas bij het waterzuiveringstation foerageerden veel eenden: 2 tot 6 bergeenden, 10 tot 30 krakeenden, 5 tot 25 kuifeenden, 5 tot 30 tafeleenden, 1 tot 5 wilde eenden en 2 tot 10 wintertalingen (AD). Begin december werden hier ook af en toe pijlstaarten (3 tot 6 ex.) en slobeenden (23 ex.) waargenomen (AD). Opmerkelijk zijn verder de regelmatige waarnemingen van 50 tot 100 wintertalingen op de Schelde ter hoogte van de Hobokense Polder (AVL, BD). Zouden er binnenkort terug eenden op de Schelde zitten? Het nieuwe natuurontwikkelingsgebied in de Burchtse Weel net tegenover de Hobokense Polder kan hier in elk geval toe bijdragen. Een bezoek aan dit nieuwe slik- en schor gebied loont zeker de moeite. Leuk was ook een koppel **zwarte zwaan** op de Schelde (12/02, AVL). Begin december zaten er 3 **dodaarsjes** op de plas bij het waterzuive-

ringsstation (AD). Op hun broedplaatsen in de Hobokense Polder arriveerden ze begin februari (AD, AVL, DJ, GB, MG, WM). Kleine aantallen overvliegende **aalscholvers** werden verspreid over de afdeling waargenomen (AD, AJ, AVL, DJ, HA, JR, TV). Zowel op Fort VIII, het waterzuiveringstation als in de Hobokense Polder foerageerden regelmatig één of enkele exemplaren (AD, AVL, PV). Voor de **grote zilverreiger** was er teveel water, maar de soort werd wel nog twee keer overvliegend waargenomen (JP, KDK). **IJsvogeltjes** zijn erg gevoelig voor lange vorstperioden. Toch heeft op zijn minst eentje deze winter overleefd. Het werd zowel in december als februari enkele keren waargenomen (DJ, GB, LS, MG, WM). Ook bij de **waterral** durven er wel eens slachtoffers vallen tijdens lange vorstperiodes. Maar in de Hobokense Polder lijken de aantallen niet achteruitgegaan. Zijn kenmerkende roep werd bij zowat alle plassen gehoord (AD, DJ, WM).

De **blauwe kiekendief**, een wintergast bij ons, werd vier keer opgemerkt in de Hobokense Polder, een mannetje in december (JR) en drie maal een vrouwtje in februari (AVL, VL). De **ruigpootbuizerd** is een zeldzamere watervogel die twee keer overvliegend werd opgemerkt, één keer in het Middelheimpark op

Krooneend - Foto Guy Borremans

24 januari (AI) en één keer in de Hobokense Polder op 9 februari (GB). Een meer algemene roofvogel is de **buizerd**: meer dan 50 waarnemingen verspreid over de hele afdeling. Ondertussen ook al als algemeen te beschouwen is de **slechtvalk**. Deze snelle jager was deze winter niet weg te slaan uit de buurt van de Silvertopblokken (AD, DJ, GB, JD, JR, KDK, LS, PV) en werd ook één keer waargenomen aan de Metallurgie (KDK) en aan de Groenenborgercampus (AI). De **torenvalk** werd verspreid over de hele afdeling gezien (AD, AJ, AVL, DJ, JR, KDK). Ook de **sperwer** is niet zeldzaam, maar door zijn minder opvallende levenswijze wordt hij traditioneel minder waargenomen: enkele waarnemingen uit de Polder (AD, JR, ML) en ook elders in Hoboken (JP).

Een typische wintergast in de Hobokense Polder is de **houtsnip**. Deze vogel zit er meer dan je denkt. Hij vertrouwt heel sterk op zijn schutkleuren en vliegt pas op als je hem bijna op de staart trapt, wat deze winter drie keer gebeurde (DJ, GB, WM).

Ook bij de kleinere vogels konden we enkele interessante wintergasten noteren. Op 19 januari zat er in de buurt van Fort VIII een **appelvink** (WD). In december en januari werden **barmsijzen** gezien in de Polder (JR, LVS). In januari en februari zochten meerdere goudvinken de Hobokense Polder op (DJ, GB, LVS). De **kleine bonte specht** zat tot half februari in de buurt van het KIJK. punt (GB, JR, LVS, VL). **Goudhaan, sijs, keep, putter, koperwiek** en **kramsvogel** waren zeer regelmatige gasten in de Hobokense Polder en elders in de afdeling (vele waarnemers). Ook de **rietgors** was de hele winter aanwezig in de Polder (AD, DJ, JR, PV) en op voederplaatsen in de buurt (DJ). In straatbomen aan de Sparrenstraat (in de buurt van het Permeke kruispunt) werd eind december ook een **witkopstaartmees** gezien (GV). In december werden nog enkele late zomervogels gezien: een **tjiftjaf** op 3 december op Petroleum Zuid (AD) en een **zwarte roodstaart** op 20 december op de Metallurgie (KDK). In het parkcomplex Den Brand - Nachtegalenpark –

Middelheimpark overwinterden naar traditie **boomklever** en **boomkruiper** (AJ, HA, SB, TV) De boomklever werd ook waargenomen in de buurt van Fort VIII (WDR) en aan de Sint-Catherinakerk op de Sint Bernardse steenweg (AD). De boomkruiper in de Hobokense Polder (JR) en Petroleum Zuid (AD).

In januari werd in de parken ook twee maal een **kuifmees** waargenomen (HA, WDR). De **zwarte mees** werd gezien op de Groenenborger campus (WDR) en in het Kielpark (AD).

De **grote lijster** begint al vroeg te broeden (februari). Waarnemingen in de buurt van Fort VIII (WD, JP) doen dan ook vermoeden dat de soort er broedt.

De lange periode van vorst en sneeuw in december was nefast voor een aantal grote vissen op het Broekskot. De combinatie van ijs en sneeuw veroorzaakte waarschijnlijk zuurstoftekort in het water. Door de sneeuw dringt geen licht meer in het water waardoor de fotosynthese (door algen) er stilvalt. Dit betekent dat geen zuurstof meer wordt geproduceerd terwijl de afbraak van organisch materiaal wel nog zuurstof verbruikt. Hierdoor daalt het zuurstofgehalte in het water. Blijkbaar zijn vooral grote vissen gevoelig voor deze tijdelijk lage zuurstofconcentraties. Er werden 15 **spiegelkarpers** (> 40 cm) en 1 **snoek** (80 cm) uit het water gehaald (AVL, DJ, WM). Snoeken hebben we enkele jaren geleden als heel kleine visjes uitgezet op het Broekskot om een evenwichtiger visbestand te verkrijgen. Destijds woelden de vele karpers de bodem om en ontstond een troebele plas. Snoeken eten jonge karpers en houden op die manier het aantal karpers laag. Het water werd nadien helderder. Gezien zijn lengte heeft de overleden snoek zijn

buikje de voorbije jaren goed rond kunnen eten.

Ook bij de zoogdieren viel er een sterfgeval te noteren. Op 14 januari werd in de Graspolder een dode **steenmarter** gevonden (AVL). De doodsoorzaak was niet direct duidelijk maar het kadaver zal door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek worden onderzocht. Deze soort werd voor het eerst opgemerkt in 2007, een plat gereden exemplaar. In 2010 werd de steenmarter enkele keren levend gezien. Hoogstwaarschijnlijk is er dus wel een kleine populatie in de Polder en omstreken aanwezig. De **vos** werd wel nog levend gezien (AVL, MG).

De **eekhoorn** werd waargenomen in de gekende gebieden zoals het Middelheimpark (AJ, SDS, TV), maar ook in Fort VIII (WD) en de Hobokense Polder (DJ). We kunnen stilaan besluiten dat de eekhoorn zich nu ook in de Hobokense Polder gevestigd heeft.

Alhoewel insecten vooral in de warmere jaargetijden actief zijn, kan je er

Kleine bonte specht - Foto Jan Rose

ook enkele waarnemen in de winter.

Volwassen **dagpauwogen** overwinteren op beschutte plekken. Op warme dagen op het eind van de winter kan je ze al wel eens zien rondvliegen, zoals bv. op 17 februari in de Hobokense Polder (GB). Een aantal nachtvlinders zijn zelfs specifiek tijdens de winter actief: de **grote en kleine wintervlinder** zijn er zo twee. De grote werd gezien op de Groenenborger campus (WV) en de kleine in de Kapelstraat in Hoboken (JP). Daarnaast werden nog 5 andere soorten nachtvlinders gezien in de afdeling (AJ, HV, SB, WV).

AD Alberto Durinck
 AI Arne Iserbyt
 AJ Annelies Jacobs
 AVL Andre Van Langenhove
 BD Björn Deduytsche
 DH Dieter Heylen
 DJ Danny Jonckheere

GB Guy Borremans
 GV Gunther Vergauwen
 HA Hendrik Avercamp
 HV Hans Vermeiren
 JC Joeri Claes
 JD Jan De Bie
 JE Joris Elst
 JP Joachim Pintens
 JR Jan Rose
 KD Koen Driesen
 KDK Kris De Keersmaecker
 KP Kris Peeters
 KW Koen Wyers
 LJ Leo Janssen
 LS Louis Schramme
 LS Luk Smets
 LVS Luc Van Schoor
 MG Marcel Geleyn
 MH Marc Herremans
 ML Marnix Lefranc
 MS Maarten Schurmans
 MW Mia Willekens
 PB Pierre Bockx
 PH Peter Hofman
 PVa Pieter Vantiegheem
 PVe Pieter Vervloet
 PvT Patrick van Tilburg
 RW Raphael Windey
 SB Stijn Baeten
 SDS Simon De Smedt
 TV Tim Vochten
 VL Valerie Lejeune
 WD Wendy De Preter
 WDR Wout De Rouck
 WM Wim Mertens
 WV Wim Veraghtert

Opnieuw jong leven in de Hobokense Polder

Dinsdag 8 maart was een heuglijke dag in de annalen van onze afdeling. André Van Langenhove zag op zijn ochtendlijke rondgang in de Polder dat er 's nachts een klein kalfje geboren was. Ditmaal een stiertje. Wil je het dier bewonderen, neem dan zeker eens deel aan één of

meerdere van onze talloze wandelingen die we de komende maanden aanbieden.

Je kan dan ook merken dat Flora - intussen al 11 maanden jong - al een flink uit de kluiten gewassen koe geworden is.

De jongste telg - Foto André Van Langenhove

Wie geeft een leuke naam ?

Onze boreling heeft nog geen naam. Ken jij een leuke naam voor het halfbroertje van Flora?

Meld die naam voor 10 mei aan onze conservator Wim Mertens, 0499/58 99 16
wim.a.mertens@skynet.be

Tijdens het ontbijt na de vroegochtendwandeling op zondag 15 mei wordt de naam bekend gemaakt. **Werd jouw naam gekozen? Dan krijg je van ons een leuke prijs.**

Is er nog plaats voor onze padden en kikkers ?

Danny Jonckheere

Bij het schrijven van deze tekst is de paddenoverzet volop bezig, maar voorlopig blijven de resultaten aan de lage kant.

Rond 10 en 12 februari was er een eerste kleine piek met overstekende dieren gevolgd door nog eens een kleine piek rond 24 en 26 februari. De werkelijke start voor Vlaanderen was op 12 maart met meer dan 7000 dieren. Voor onze paddenoverzet zitten we echter maar aan 38 overgezette levende dieren en spijtig genoeg 22 dode dieren. Waar zijn de jaren waarin we wel 300 tot 400 dieren hielpen overzetten? Zijn hier oorzaken voor te vinden? Is er nog wel plaats in en rond de Hobokense Polder voor onze amfibieën?

De wijk Polderstad is nu volledig volgebouwd en zelfs de KMO zone naast polderstad is volgebouwd. De voorbije jaren vonden we nog heel wat dieren in de Wissenboslaan en aanpalende straten maar hier is het nu ook stillkes. Wat dus weergeeft

dat er nog weinig plaats is voor deze dieren in de KMO zone rond Polderstad.

In de wijk zelf hebben vele mensen een tuinvijver en dat is gelukkig dan wel een goede zaak voor de dieren. Misschien hebben ze daar wel hun thuis gevonden en hoeven ze de straat niet meer te kruisen? We doen dan ook een **oproep** aan iedereen die padden, kikker en salamanders in zijn tuin heeft, om dit aan ons te melden. Zo kunnen we een beeld krijgen van waar de amfibieën aanwezig zijn. Je kan de waarnemingen zelf ingeven op de website van Natuurpunt onder www.waarnemingen.be of stuur even een **mailtje naar jonckheeredesmedt@gmail.com**.

Goed nieuws valt er te melden vanuit de **Schansstraat**

aan Fort 8. Opmerkelijke buurtbewoners (Wendy De Preter en dochter) merkten de massale overtocht en dank zij hen werden er op een paar dagen tijd meer dan 200 dieren overgezette. Knap gedaan!! Volgend jaar zullen we trachten hier schermen te plaatsen zodat we er nog meer veilig kunnen overzetten.

Gewone pad - Foto Christ'l Herremans

To bee or not to bee ...

Ria Thys

Antwerpen vindt het behoud aan biodiversiteit in de stad heel belangrijk. Biodiversiteit is de verscheidenheid aan levensvormen. Meer verscheidenheid duidt op een betere kwaliteit van de leefomgeving. Die is van levensbelang maar gaat snel achteruit. Daarom besteedt de stad elk jaar aandacht aan één bepaalde soort. Na de huismus, de egel en de boom is het **dit jaar de beurt aan de bij.**

Antwerpen helpt de bij

Dat de bijen het alsmaar moeilijker hebben is ondertussen wel bekend. Dat dit ook gevolgen kan hebben op ons stuk aardbeientaart, dringt misschien iets minder door. De bestuiving (en vruchtvorming) van veel landbouwgewassen gebeurt immers dankzij de massale inzet van geteelde honingbijen.

Ook in de stad is de bij belangrijk, al zijn het dan vooral de 'wilde' broertjes, de solitaire bijen, die mee zorgen voor de bestuiving van de bloe-

men, struiken en bomen in natuurgebieden, parken, stadstuinen, berm, geveltuinten, bloembakken... Bijen bestuiven maar liefst 67% van alle planten. En dankzij deze bestuiving zijn er bessen en zaden en hebben we het jaar erop opnieuw bloemen, en hebben vogels en zoogdieren ook voedsel,...

Bijen in nood betekent dan ook een bijkomende aanslag op de biodiversiteit. Antwerpen maakt daarom van de bij de soort van het jaar om de bijtjes zo te kunnen helpen.

Als **Natuurpunt Hobokense Polder** zijn we heel blij met de keuze van Antwerpen om de bij in 2011 in de kijker te zetten. We willen dan ook ons steentje bijdragen met een aantal activiteiten in onze afdeling. In de kalender zal je zien dat we in het voorjaar al **verschillende activiteiten plannen, waarmee we bijen willen helpen of onze leden en symphatisanten meer informatie willen verstrekken** over deze nuttige insecten.

Op 18 mei gaan we **insectentorens** en een **bijenhotel** knutselen met kinderen en hun (groot)ouders.

Op 29 mei nemen we deel aan de Dag van het Park en maken we met de geïnteresseerde bezoekers **een-voudige bijenhôtels**.

Op 13 juni wandelen we in de Polder en leren we meer over **bloemen en bijtjes** en bezoeken ook de **imker** die in ons gebied een aantal honingbijenkasten heeft staan.

In juli bieden we in het kader van

de Grabbelpas een **bloemen- en bijtjeswandeling** aan voor kinderen van 5 tot 8 jaar.

Solitaire bijen

Insecten worden meestal weinig gewaardeerd. Toch weten we dat ze nuttig zijn. Ze vormen een belangrijk onderdeel van het biologisch evenwicht. Ze zijn een voedselbron voor tal van diersoorten en door hun rol bij de bestuiving zijn ze van levensbelang voor het voortbestaan van veel plantensoorten en onmisbaar voor een goede fruitoogst. Pas wanneer we er ons in verdiepen valt de schoonheid en bijzondere levenswijze van veel insecten op.

Veel mensen staan er niet bij stil en denken dat de bijen die ze zien verwildeerde honingbijen zijn. Niets is minder waar. In Vlaanderen komen zo'n 350 soorten bijen voor waarvan de honingbij er maar één is. Terwijl de honingbij in een kolonie leeft met centraal een koningin, leven de andere bijen solitair. De alleen- of solitair levende bijen hebben met elkaar gemeen dat ze voor het merendeel bloemen bezoeken om daarvan de nectar en het stuifmeel te verzamelen.

Je kan ze zien van het vroege voorjaar tot in het najaar. In die periode maken alle vrouwelijke bijen een eigen, individuele nestgang waarin ze eitjes leggen en die ze voorzien van een voorraad stuifmeel of nectar. Afhankelijk van hoe en waar ze die nestgang maken, kan je de solitaire bijen indelen in 2 groepen.

Het grootste deel van de solitaire bijen, zo'n 75 %, maken hun nestgang in de grond. Je vindt ze in bermen langs zandwegen, op vegetatieloze stukjes bodem, op de heide, in zandige spleten tussen de tegels op straat of in je tuin. Ze verzamelen nectar en stuifmeel met behulp van een borstel aan hun dijen. Ze maken van de nectar en het stuifmeel een prop en leggen daar een eitje op. De larve die uit het eitje komt, vindt de tafel gedekt en kan zodoende zelf-

standig uitgroeien tot een nieuwe bij.

En wist je dit al? Sommige bijen verzorgen hun jongen niet zelf, maar laten dit doen door andere bijen. Een dergelijk gedrag zien we bij de koekoek vandaar dat we deze bijen koekoeksbijen noemen.

Zo'n 53 soorten maken hun nestgang in holle plantenstengels van riet, vlier, braam en framboos of in holtes in bomen, in spleten in raamkozijnen en muren. Sommige soorten van deze bijen behangen de gangen met blaadjes. We noemen ze daarom wel behangersbijen. Wolbijen gebruiken voor het bedekken van de wanden plantenwol. Weer andere bijen plakken de gang dicht met klei, terwijl weer andere daar hars voor gebruiken.

Deze 53 solitaire bijensoorten kan je helpen door het hangen van nestkastjes die je makkelijk zelf kan maken. En dat beetje hulp van ons kunnen ze heel goed gebruiken. Door de toegenomen versnippering van het landschap zijn er minder

geschikte plekken om te leven en liggen die plekjes verder uit elkaar. Bijen verplaatsen zich niet over grote afstanden. Ze zijn warmteminnend en hebben nood aan variatie in het landschap om geschikte nest- en voedselgelegenheden te vinden.

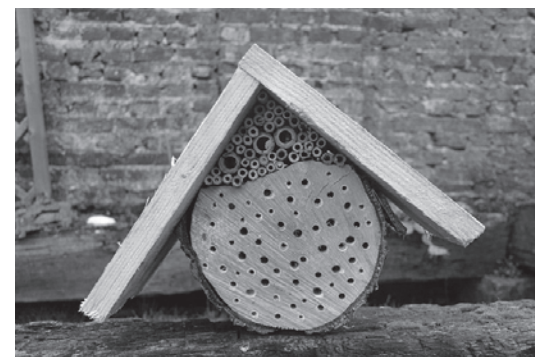
Je tuin kan je omtoveren tot een paradijs voor deze bijtjes, maar natuurlijk ook voor vele andere insecten, zoals vlinders, libellen, In onze geordende wereld vind je weinig ruige hoekjes meer. Gaten in muren en houtwerk worden

dicht gemaakt en holle stengels blijven zelden langer dan een seizoen staan. Gebruik geen insecticiden, zorg voor ruige hoekjes in de tuin met hoog gras, struiken en planten met holle stengels zoals riet, bramen en vlier. Door het hangen van een nestkast kan je deze boeiende insecten zelf observeren. Leuk toch?!!

Bijenkasten in onze Polder

Guybie

Bijenhotel dat de kinderen gaan maken op 18 mei in de Polder

Giften vanaf 2011 pas fiscaal aftrekbaar vanaf 40 euro

De ontslagnemende federale regering heeft op de valreep beslist om per 1 januari 2011 giften fiscaal aftrekbaar te maken vanaf 40 euro in plaats van 30 euro, zoals tot en met 2010 het geval was.

Fiscaal aftrekbare giften kunnen enkel via daartoe erkende organisaties gedaan worden.

Dit is voor ons niet je plaatselijke afdeling, maar Natuurpunt vzw.

Giften vanaf 40 euro kan je doen op rekeningnummer 293-0212075-88 van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding "7742 Reservaatfonds Hobokense Polder".

Algemene info

Lidmaatschap Natuurpunt: 24 euro per jaar te storten op onze rekening. Dit bedrag omvat het lidmaatschap voor het hele gezin. Als lid van Natuurpunt Hobokense Polder ontvangt men het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelingstijdschrift Polder.blad.

Abonnementen: Natuurpuntleden kunnen zich abonneren op het natuurstudietijdschrift Natuur.focus en het ornithologisch blad Natuur.oriolus aan telkens 8,5 euro. Beide tijdschriften samen kosten 14,50 euro.

Abonnement op het tijdschrift Polder.blad van Natuurpunt Hobokense Polder: voor leden van andere afdelingen door storting van 7 euro op onze rekening.

Verzekering: ieder Natuurpuntlid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid. Daar het bestuur niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor de gevolgen van brand, worden de rokers er uitdrukkelijk op gewezen dat zij dit doen op eigen risico.

Alle betalingen dienen te gebeuren op volgende rekening:
979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder. Op uw betalingen steeds reden van betaling en uw naam vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening 293-0212075-88 van de Natuurpunt vzw, Michiel Coxiestraat 11 2800 Mechelen met vermelding "7742 Reseruaatfonds Hobokense Polder".

Contactpersonen

Voorzitter: info@hobokensepolder.be
Danny Jonckheere, Cdt. Van Laethemstraat 45, 2660 Hoboken, 03/828.64.03

Conservator Hobokense Polder: conservator@hobokensepolder.be
Wim Mertens, Jan de Groofstraat 13, 2610 Wilrijk, 03/216.93.62

Redactie en lay out Polder.blad: tijdschrift@hobokensepolder.be
Ria Thys en Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Ledenadministratie, penningmeester en webmaster:
leden@hobokensepolder.be - webmaster@hobokensepolder.be
Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Geleide wandelingen: wandelingen@hobokensepolder.be
Annie Van Zwieten, Zomerdijklaan 4, 2660 Hoboken, 03/828.37.60

Propaganda:
André Driesen, Kregelstraat 124, 2660 Hoboken, 03/829.19.10

Goudklompjes:
André Van Langenhove, Zevenbergenlaan 8, 2660 Hoboken, 03/288.00.81
Gilbert Van de Velde, Van Traynellaan 28, 2660 Hoboken, 03/825.12.75

De **Polderwandelingen** worden verzorgd door onze natuurgidsen van Natuurpunt Hobokense Polder

Een wandeling in de Hobokense Polder aanvragen?
Hoe doe je dat?

Ieder die het wenst, ook scholen en verenigingen, kunnen een wandeling met natuurgids aanvragen bij Annie Van Zwieten. Contactgegevens: zie hoger.

Polder.flits: Van tijd tot tijd brengen we onze leden via e-mail op de hoogte van dringende berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden of als herinnering. Wenst u zulke berichten te ontvangen, geef dan uw emailadres door aan flits@hobokensepolder.be

Foto voorkaft:

Slanke sleutelbloem in de Hobokense Polder
Foto: Guy Borremans

Foto achterkaft:

Berkenboom in de Polder
Foto: René Bolens

Fotografen

"Het leven in onze afdeling":

André Van Langenhove
Jan Rose
Luk Smets
Sonja Van Kerckhove
Walter Decoene

Website: www.hobokensepolder.be

Raadpleeg deze website voor achtergrondinformatie, foto's van activiteiten, de geschiedenis van de Hobokense Polder, laatste info, ...

Onze afdeling heeft een **open bestuur**. De bestuursvergaderingen vinden in principe plaats op de **derde woensdag van de maand om 20 u in zaal Moretus, Berkenrodelei 34 te Hoboken**. Alle leden zijn welkom. Zie verder in het tijdschrift voor eventuele wijzigingen.

Polderborrelwandeling
 Wandelweekend Condroz
 Onze jongste Poldertelg
 Onderhoud wandelpaden
 Kieviten op Linkeroever
 Natuurbeheer
 Speurtochtvragen tijdens wandeling
 Hoera, deze quizvraag hebben we juist !

Het leven in onze afdeling

Activiteitenkalender

Activiteiten, waar je je op voorhand moet voor inschrijven, zijn in vet gemarkeerd.

P508712 - Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Hobokense Polder - april - mei - juni 2011 - jaargang 6 nr.23

- Za 16 april Vogeltrektellingen (elke dag tot 15 mei)
Ma 25 april Scheldehappening: fietstocht
Wo 27 april Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Za 14 mei **Zoogdierennachtwandeling**
Zo 15 mei **Vroegochtendwandeling en ontbijt**
Wo 18 mei **Insectentorens en bijenhotel knutselen**
Wo 18 mei Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Vr 27 mei Natuur in de schemering in de Polder
Zo 29 mei Dag van het Park in Sorgvliethpark
Za 11 juni **Biesbosch: wandeling en beverboottocht**
Ma 13 juni Bloemen- en bijenwandeling in Polder
Wo 15 juni Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Zo 19 juni **Kooldries: Brecht en tuin Ivo Pauwels**
Zo 26 juni **Geheime leven van bomen in de Polder**
Zo 3 juli Vlinderwandeling in de Polder
Zo 10 juli **Vallei van de Drie Beken**

Cursus Orchideeën: donderdagen 19 en 26 mei, zaterdag 28 mei

In de periode april - mei - juni is er geen natuurbeheer in de Hobokense Polder wegens broedseizoen !

Artikels voor het volgende Polder.blad - met verschijningsdatum 1 juli 2011 - dienen bij de redactie te zijn op **31 mei 2011** (zie colofon, blz. 22)

www.hobokensepolder.be

Met medewerking van het district Hoboken

AFZENDER en VU
Luk Smets
J.F.Kennedylaan 22
2630 Aartselaar
Afgiftekantoor 2660 Hoboken 1